

C. STRATEEGIA MEEDE ¹
1. Strateegia meetme nimetus
Meede 2. Külaarendus
2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus
<p>Põhiteenuste kättesaadavus maapiirkondades on tänapäevastele tingimustele vastava elukvaliteedi ja efektiivse ühiskonna liikmena toimimise eeldus.</p> <p>Vähenev maaelanikkond loob turutõrkeid ja sunnib ümber korraldama teenuse osutamist. Alternatiivseteks teenuse kättesaadavuse tagamise viisideks on kogukonnateenused ja toetatud teenused või nende kahe eelneva kombinatsioon, kui omavalitsus on valmis panustama teenuse loomisesse.</p> <p>Vabakondadel on oluline roll maaelanike teenuste kättesaadavuse tagamisel ja turvalisuse loomisel. Hiidlaste turvalisuse tagamisel on oluline vabatahtlikul tegevusel põhinevate vabatahtlike päästeteenuste kättesaadavus ja kvaliteet nii maal kui merel.</p> <p>Sädeinimeste tegevuste tulemusena on Hiiumaal loodud erinevaid kultuuri-, spordi- ja vaba aja veetmise võimalusi. Niisuguste võimaluste edasine väljaarendamine pidurdub ennekõike kasutajate keskmisest madalama maksevõime tõttu. Unikaalsete, kasvupotentsiaaliga, jätkusuutlike kultuuri-, spordi- ja vaba aja veetmise võimaluste arendamine on üks käesoleva meetme fookustest.</p> <p>Koos IKT rakenduste senisest ulatuslikuma kasutamisega on kaasnenu vajadus edastada üha suuremaid andmemahte.</p> <p>Puhkemajanduse väiketaristu – viidad, teabetahvlid, infokioskid, peatuskohad on pidevas arengus. Uued turismitooted ja -teenused ning uus, tulemuslikum teabekorraldussüsteem eeldab olemasolevate turismiteabe elementide ümberkujundamist, täiendamist või asendamist. Fookuses on jätkuvalt loodus- ja mereturism ning koos sellega kõrge väärtusega kultuuri- ja looduspärandi säilitamine, tutvustamine ja eksponeerimine ning kasutamine turismiteenuste arendamiseks.</p> <p>Hiidlaste tähelepanu keskmis on looduskeskkond, kui saare üks põhiväärtusi. Hiiumaa on osa Lääne – Eesti Saarestiku Biosfääri programmialast (BPA). Valik, mille tingis arusaamine vajadusest leida toimiv tasakaal kogukonna ja looduse vahel. Eelnevast lähtudes on vajalik käivitada Lääne-Eesti Saarestiku biosfääri programmiala Hiiumaa keskus, mille ülesannete hulka kuuluvad külade, maapiirkondade ja kõrge loodusliku väärtusega alade, kultuuri- ja looduspärandi uurimine, säilitamine, taastamine ja kvaliteedi parandamine, uute majandamisvõtete juurutamine ning keskkonna teadlikkusega seotud tegevused.</p> <p>Investeeringud taastuenergia kasutamisega seotud väikelahendustesse ja –taristusse aitavad suurendada inimeste usaldust niisuguste lahenduste suhtes ja omandada vajalikke oskusi niisuguste lahenduste rajamiseks ja kasutamiseks.</p> <p>Meetme raames on eelistatud, projektid, mis on suunatud Lääne-Eesti saarte biosfääriala programmide 2014-2020 ja 2021 –2030 eesmärkide saavutamisele; on uuenduslikud; tegelevad sotsiaalse ettevõtlusega; juurutavad uusi tooteid ja teenuseid; loovad uusi töökohti; väärindavad kohalikke ressursse ja oskusi või laiendab nende kasutust; arendavad kohaliku toidu pakkumist; kasutavad taastuenergiaallikaid või suurendavad energiatõhusust; juurutavad uuenduslikke IKT rakendusi; tegelevad vabatahtliku pääste tagamise ja arendamisega.</p> <p>Meetme raames toetatakse investeeringuid teenuste loomisesse ja arengusse ning niisuguse väiketaristu rajamiseks, millel on oluline mõju elu- ja ettevõtluskeskkonna arengule.</p>
3. Strateegia meetme eesmärk
Kvaliteetne elu- ja ettevõtluskeskkond, kus toimivad kogukonnale vajalikud teenused
4. Toetatavad tegevused ²

Meetme raames toetatakse investeeringuid:

- väiketaristu rajamisse, tõhustamisse või laiendamisse, sealhulgas investeeringud taastuvate energiaallikate kasutamisse ja energia säästmisse;
- Hiiumaa elanikele ettenähtud kohalike teenuste (sealhulgas vaba aja tegevused, kultuur ja sport) loomisse, tõhustamisse või laiendamisse ning nendega seotud taristusse
- puhkemajanduse taristu avalikku kasutusse, turismiteabesse ja taristusse
- külade, maapiirkondade ja kõrge loodusliku väärtusega alade, kultuuri- ja looduspärandi uurimisse, säilitamisse, taastamisse ja kvaliteedi parandamisse, arvestades sotsiaalmajanduslikke aspekte, samuti keskkonna teadlikkusega seotud tegevustesse lähtudes kohaliku kogukonna vajadustest,
- juurdepääsude loomiseks lairibaühendusele peavad objektid olema kirjeldatud omavalitsuse arengukavas;
- teistesse meetme eesmärgiga kooskõlas olevatesse tegevustesse.

Tegevuste korral, millega kaasneb olulise keskkonnamõju KeHJS §6 tähenduses, tuleb eelnevalt läbi viia nõuetekohane keskkonnamõju hindamine .

Meetme abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud on toodud LEADER-määruses.

Alates PRIA poolt taotluse heakskiitmise otsusest on projekti elluviimiseks aega kuni kaks aastat.

5. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. dokumendid , mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

Taotlejateks ja toetuse saajateks võivad olla Hiiumaal tegutsevad mittetulundusühingud, sihtasutused, ja Hiiumaa omavalitsus.

Taotlemisel tuleb esitada lisadokumentidena esitada Hiidlaste Koostöökogu taotlusvorm, MTÜ liikmete nimekiri, hinnapakkumised, järgneva 5 aasta finantsprognoos.

Ehitusinvesteeringu projekti puhul: ehitusprojekt (kui on olemas), joonised, asendiplaan, omavalitsuse kirjalik seisukoht ehituskavatsuse kohta.

Kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, esitab projektitoetuse taotleja vähemalt kolmelt asjakohast teenust osutavalt, tööd pakkuvalt või kaupa müüvalt isikult võrreldavad hinnapakkumused. Kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus on vahemikus 1000–5000 eurot või kui asjaomasel valdkonnas on ainult üks teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja, esitab projektitoetuse taotleja vähemalt ühe hinnapakkumuse.

Suurprojektide (toetussumma $\geq$ 50 000 eurot) esitamise korral ja kogukonnateenuse projektide esitamise korral nõutakse taotlejalt Hiidlaste Koostöökogu üldkoosoleku eelnevat heakskiitu.

Toetuse saajal on kohustus koostada ja esitada lühikokkuvõtte projekti tulemustest koos fotodega avaldamiseks koostöökogu kodulehel ning esitada seireandmed.

Ühes taotlusvoorus saab taotleja esitada ühe taotluse.

6. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

<p>Minimaalne toetussumma on 3000 eurot ja maksimaalne toetussumma on 200 000 eurot. Sõltuvalt taotluse iseloomust võib toetus olla vähese tähtsusega abi.</p> <p>Mittetulundusühingute, sihtasutuste ja omavalitsuse projektide läbiviimist toetatakse kuni 90% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest.</p> <p>Erisused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuni 30 % kui soovitakse osta ja liisida mootorsõidukit ja maastikusõidukit (va KOV) • kuni 60% kui tegemist otseselt ettevõtlusalase projektiga • kuni 60% taristuinvesteeringud sh kui taristu rajatakse kogukonnateenuse rajamiseks • kuni 90% kui tegemist uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamisega – vaatamata sellele, kas tegemist on ettevõtlusele suunatud projektiga • kuni 90% kogukonnateenuse projektile – vaatamata sellele, kas tegemist on ettevõtlusele suunatud projektiga (projekt on vastuvõetud KTG üldkoosoleku otsusega) • võib kasutada mitterahalist omafinantseeringut kuni 9 % mitterahalise omafinantseeringuga seotud toetatava tegevuse või investeeringu abikõlblikest kuludest (va KOV) • võib soetada kasutatud masina või seadme (va KOV) 																																																
7. Viide sihtvaldkonnale																																																
Peamine sihtvaldkond on 6B. Lisanduvad sihtvaldkonnad on 1A, 1B, 2A, 3A, 5B, 5C, 6A, 6C																																																
8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteetid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab ³																																																
1A, 1B, 2A, 3A, 5B, 5C, 6A, 6B, 6C:20																																																
9. Viide arengukava meetmele, kui strateegia meede sellega kattub																																																
Kattub osaliselt																																																
10. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed																																																
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jrk</th> <th>Tüüp</th> <th>Indikaator</th> <th>Sihttase</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Väljundnäitaja</td> <td>Toetatud taotluste arv.</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Tulemusnäitaja</td> <td>Loodud uute töökohtade arv.</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Tulemusnäitaja</td> <td>Väiketaristu objektide arv.</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Tulemusnäitaja</td> <td>Kogukonnateenuste arv.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Väljundnäitaja</td> <td>BPA Säästliku arengu strateegia elluviimist toetavate projektide arv.</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Väljundnäitaja</td> <td>Uuenduslike projektide arv.</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>Väljundnäitaja</td> <td>Sotsiaalse ettevõtluse arengut toetavate projektide arv.</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>Väljundnäitaja</td> <td>Kohalike ressursse ja oskusi vääripdavate projektide arv.</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td>Väljundnäitaja</td> <td>Kohaliku toidu pakkumist arendavate projektide arv.</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>10.</td> <td>Väljundnäitaja</td> <td>Taastuvenergia allikaid kasutavate või energiatõhusust suurendavate projektide arv.</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>11.</td> <td>Väljundnäitaja</td> <td>Uuenduslike IKT rakendusi juurutavate projektide arv.</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Jrk	Tüüp	Indikaator	Sihttase	1.	Väljundnäitaja	Toetatud taotluste arv.	40	2.	Tulemusnäitaja	Loodud uute töökohtade arv.	5	3.	Tulemusnäitaja	Väiketaristu objektide arv.	15	4.	Tulemusnäitaja	Kogukonnateenuste arv.	3	5.	Väljundnäitaja	BPA Säästliku arengu strateegia elluviimist toetavate projektide arv.	25	6.	Väljundnäitaja	Uuenduslike projektide arv.	10	7.	Väljundnäitaja	Sotsiaalse ettevõtluse arengut toetavate projektide arv.	7	8.	Väljundnäitaja	Kohalike ressursse ja oskusi vääripdavate projektide arv.	15	9.	Väljundnäitaja	Kohaliku toidu pakkumist arendavate projektide arv.	5	10.	Väljundnäitaja	Taastuvenergia allikaid kasutavate või energiatõhusust suurendavate projektide arv.	7	11.	Väljundnäitaja	Uuenduslike IKT rakendusi juurutavate projektide arv.	5
Jrk	Tüüp	Indikaator	Sihttase																																													
1.	Väljundnäitaja	Toetatud taotluste arv.	40																																													
2.	Tulemusnäitaja	Loodud uute töökohtade arv.	5																																													
3.	Tulemusnäitaja	Väiketaristu objektide arv.	15																																													
4.	Tulemusnäitaja	Kogukonnateenuste arv.	3																																													
5.	Väljundnäitaja	BPA Säästliku arengu strateegia elluviimist toetavate projektide arv.	25																																													
6.	Väljundnäitaja	Uuenduslike projektide arv.	10																																													
7.	Väljundnäitaja	Sotsiaalse ettevõtluse arengut toetavate projektide arv.	7																																													
8.	Väljundnäitaja	Kohalike ressursse ja oskusi vääripdavate projektide arv.	15																																													
9.	Väljundnäitaja	Kohaliku toidu pakkumist arendavate projektide arv.	5																																													
10.	Väljundnäitaja	Taastuvenergia allikaid kasutavate või energiatõhusust suurendavate projektide arv.	7																																													
11.	Väljundnäitaja	Uuenduslike IKT rakendusi juurutavate projektide arv.	5																																													

Hindamiskriteeriumid	Tasemed	Hinne
Projekti vastavus strateegia läbivatele teemadele		
Projekt toetab Lääne-Eesti saarestiku biosfääri programmiala Säästliku arengu strateegia 2014 – 2020 ja Lääne-Eesti saarte biosfääriala programmi 2021 –2030 eesmärkide saavutamist.	5p – taotleja on välja toonud, kuidas ja missuguse strateegia eesmärgi/eesmärkide elluviimisele projekt kaasa aitab	
	2p – taotleja ei ole välja toonud eesmärgi/eesmärke, kuid taotlus aitab kaasa strateegia eesmärkide saavutamisele	

	0p – taotlus ei ole seotud strateegia elluviimisega	
Projekt on uuenduslik, projektil on oluline mõju taotleja tegevusele, selle tulemusel on taotleja tegevus efektiivsem kui teistel sarnastel organisatsioonidel.	0...5p	
Projekt toetab sotsiaalse ettevõtluse arengut.	Projekt kaasab riskirühmade esindajaid, toetab vahetult niisuguste inimeste toimetulekut ja konkurentsivõimet 5 p Projektile puudub tavapärasest eristuv sotsiaalne mõõde 0 p	
Projekti elluviimine väärindab kohalikke ressursse ja oskusi või laiendab nende kasutust.	0 ... 5	
Projekt arendab kohaliku toidu pakkumist.	Jah - 2 p Ei - 0p	
Projekt kasutab taastuvaid energiaallikaid ja/või suurendab energiatõhusust.	0 ... 5	
Projekt juurutab uuenduslikke IKT lahendusi.	0 ... 5	
Projekti vastavus meetme eelistustele		
Projekt juurutab uusi tooteid ja teenuseid.	10p - uudse toote/teenuse juurutamisel tehakse koostööd teadus- ja arendusasutustega või arenduskeskusega või toode/teenus on uudne Eestis 5p – toote/teenuse valmistamisel kasutatakse Hiiumaa jaoks uudset tehnoloogiat ja tootmisprotsessi 0p –projekti tulem ei ole uudne	
Projekti elluviimise tulemusena luuakse töökoht.	Töökoht luuakse - 5p Töökohti ei looda – 0 p	
Projekti tehniline hindamine		
Taotleja kasutas taotluse ettevalmistamisel Hiidlaste Koostöökogu nõustajate abi.	Jah – 1p Ei - 0p	
Taotleja kaitses taotlust hindamiskomisjonis.	Jah – 1 p Ei - 0p	
Investeeringud on jätkusuutlikud, taotleja esitab taotluses summaliselt tegevuskulude/hoolduskulude ja nende katteallikate selgituse.	0...5p	
Projekti tegevused, tulemused ja eesmärgid on omavahel loogilises vastavuses.	0 ... 10p	
Projektis kavandatav investeering on tulemuste saavutamiseks Piisav.	0... 10p	
Projekti kavandatavad kulud on põhjendatud ja projekti eelarve on kuluefektiivne.	0... 10p	
Projekti taotletav toetuse määra on madalam maksimummäärast.	Üks protsendipunkt annab 0,5 hindepunkti, kuid kokku mitte enam kui 10 punkti	

Projekti mõju hindamine		
Projekti eeldatav mõju strateegia eesmärkide saavutamisele.	0...10p	
	Kokku:	
	Maksimaalsed punktid	104
	Lävend 30% max punktidest	31,2